HVĚZDÁRNA V ROKYCANECH A PLZNI

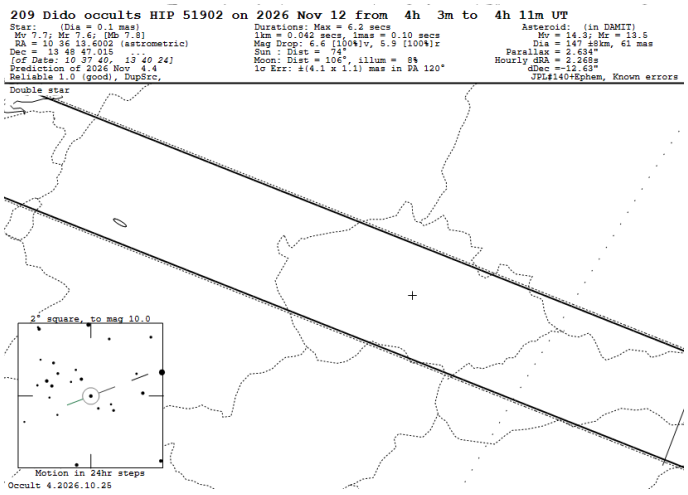
Dneska by to možná šlo

10. 11. 2026

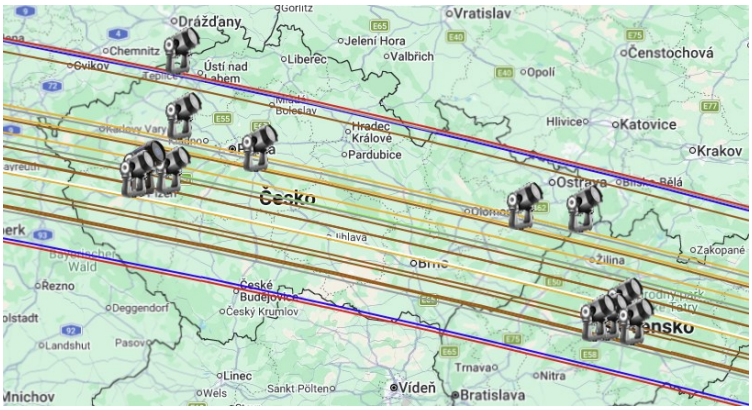
Dido - zákryt od Trojmezí k Trojmezí

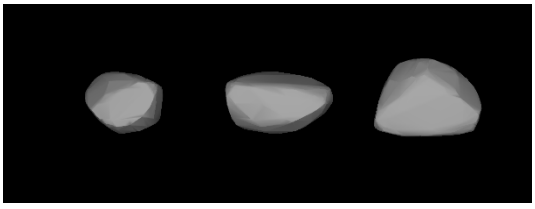
Dnešní pozvánku k pozorování můžeme začít samými pozitivy – jasná hvězda, velká planetka se známými parametry, pás stínu široký tak, že vás víceméně nemůže minout, a to vše vysoko nad obzorem, jen ten čas je lehce nepříjemný… Odvrácenou stranou jsou tentokrát jen osoba objevitele, osud místa objevu a také postavy, po které je planetka pojmenována.

Ve čtvrtek 12. listopadu ráno nás čeká jeden z nejlepších zákrytů hvězdy planetkou v letošním roce. Planetka (209) Dido zakryje hvězdu s jasností 7,8 magnitudy v souhvězdí Lva. Lákavé jsou i délka zákrytu až 6,2 sekundy na centrální linii a pokles jasnosti 6,6 magnitudy. Úkaz se odehraje ve výšce 45° nad jihovýchodním obzorem (azimut 130°). Slunce i Měsíc budou hluboko pod horizontem a nebudou svým světlem pozorování rušit. Vezměte proto svoje dalekohledy, stopky, kamery apod. a zkuste to! Pole hledejte 3° severozápadně od trojice galaxií zvané Triplet ve Lvu. Všechny potřebné údaje najdete v připojené předpovědi z programu Occult.

Kam a kdy postavit dalekohled? Stín o šířce 165 km vstoupí na naše území v 04:04:34 UT u Trojmezí v Ašském výběžku a opustí ho v 04:04:51 UT opět u Trojmezí, ale na opačném konci naší země na hranicích s Polskem a Slovenskem. Z připojené mapy je zřejmé, že mine pouze nejjižnější a nejsevernější části našeho území.

(209) Dido je asteroid hlavního pásu o průměru přibližně 179 ± 1 km . Obíhá kolem Slunce ve vzdálenosti 3,15 AU s periodou 5,59 roku . Orbitální rovina je nakloněna k rovině ekliptiky pod úhlem 7,2°. Objevil ho Christian Heinrich Friedrich Peters 22. října 1879 v Clintonu ve státě New York . Je pojmenován po mytické královně Didó sestře fénického krále Pygmalióna z Týru, bájné zakladatelce a první královně Kartága.

A ta odvrácená tvář z prvního odstavce? Královna Didó podle pověstí z nešťastné lásky spáchala čin, který je zobrazen na kresbě v perexu. CHF Peters sice vyhrál „Velký soud o hvězdný katalog“, ale krátce po svém hořkém triumfu zemřel a observatoř, na které učinil většinu svých objevů zničil požár. Můžeme jen doufat, že počasí nenaváže na nešťastnou linii událostí předcházející tomuto zákrytu a umožní alespoň někde „zmizení“ hvězdy pozorovat.

Ať už se vám podaří získat vizuálně nebo elektronicky záznam zákrytu, ideálně s co nepřesnější časovou základnou, nebo se jen pokocháte tím, že hvězda na pár sekund skutečně zhasla, dejte nám o tom vědět na hvezdarna@hvr.cz!

Michal Rottenborn
Hvězdárna v Rokycanech a Plzni, p. o.
http://hvr.cz